

ԻՐԱՎՈՐԱՆ

Rev. Père G. Kalémkarian Mechitaristengasse
N° 4 Vienne

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՖԵՊԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔԾԱԲԹԻ ԵՒ ՇԻՆՈՒԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պուխարիոյ համար Տարեկան 12 ֆր.
» » Վեցամսեայ 6 ֆր.
Առաստաղեման համար (Երկու քիչ մեկ
ծրարով) Տարեկան 14, վեցամսեայ 7 ֆր.
ԿԱՆԽԻՎ ՎՃԱՐԵԼԻ

Համակ դրամ եռայն դրկի և քսեանս հասցեով

ԽՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎՈՐԱՆ» ԵՒ ՖԵՊԱԿԱՆ

Редакция на ВѢСТНИКЪ

“И р а в у н к ъ”

ВАРНА (България)

Rédaction du journal

„I r a v o u n k“

V A R N A (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւն
ևս չեն ըրկուիր եւ յարմար դասուած-
ները միայն կը հրատարակուին աւ-
րոյնովին կամ մասամբ:
Իրանուցումն տողը 20 սանթիմ. երե-
քն աւելի անգամներու համար 20 0/0
զեղը կը լինի:

ՀԱՅ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ամին մեծ ու փոքր ազատ ազ. գեր իրենց քաղաքական կուսակ. ցութիւններն ունին, ազատական, պահպանողական ծայրայիշ, չափաւոր եւ այլ անուններու տակ, որոնք ուղղութիւններով ու զատ ծրագիրներով, ատենց ամենուն էա. կան նպատակն է իրենց ազգային ինքնուրոնութեան եւ իրաւունքի պահպանումը: Հայն ալ ունի իր ծայրայիշ, չափաւոր եւ պահպա. նողական կուսակցութիւնները (ե. թէ կարելի է այս վերջինները կուսակցութիւններ անուանել, Մեր ծայրայիշները սա վերջին տարի. ներուս յեղափոխութեամբ կամ արեան գնով կարճ ժամանակի մէջ անկախ Հայաստան մը կանգնելու տենդոտ գործունէութեան մը մը. դուցան. մեր չափաւորականները հոգեւոր Ներսէս Վարժապետեանի բռնած քաղաքականութիւնը ու. ղեցին շարունակել ու դիւանագի. տական ուղիէն չի շեղիլ. իսկ պահպանողականները, որ Ներսէ. սի տոնն խիստնջի պէս գլուխին ներս քաշած ամենափոքր թիւ մը կը կազմէին, Պէրլինի 61 յօդու. ածը Ներսէսի քաղաքականութեան անյաջողութիւնը համարելով ի. բնց խեցեայ կեղեւներէն գլուխ. նին դուրս ցցեցին, ու Յարու. թիւն Պատրիարքի չուրջը բոլո. բեցան: Այս ինքնապատան եւ մե. ծախսս եպիսկոպոսը իրեն բոլոր. տիքը էֆէնտիներու, պէյերու եւ դրան բարձաստիճան հայ պաշ. տօնեաներու խումբ մը տեսնելով ինքզինք բաւական զօրաւոր կար. ծեց եւ սկսաւ այսպէս բացազան. լիլ. «Ներսէսին կործանածը ես պիտի կանգնեմ, անոր փլուցածը ես պիտի շինեմ»: Թարութիւն պատրիարք այս խօսքերով ըսել կուզէր թէ՛ Ներսէս մեծ պետու. թեանց ապաստանեցաւ ու Օսման. ցուոց դարաւոր վատահոլութիւնը կորսնցուց, ես անոր հակառակ ճամբայ բռնելով Սուլթանին հա. մակրանքը վերստին պիտի շահիմ հայ հպատակներու նկատմամբ: Այս պոռոտ բացազանութիւնները

եկեղեցիներու բեմէն ժողովաւը. րահներու անկիւններէն տարիներով արձագանգ կը գտնէին. բայց Յարութիւն Պատրիարք թէ ինք. ղինքը եւ թէ ազգը կը խաբէր. Սուլ. թանը անոր քծնումներուն միայն գլխով հաճութեան նշան մը ցոյց կուտար ու երեսը միւս կողմ դար. ձնելով «Ինչպէս ինչպէս» կըսէր իւրովի: Այո՛, Սուլթանը չէր կր. նար ներել իր հայ հպատակնե. րուն, որք լքած էին զինք իր նեղ օրերուն, եւ Պէրլինի 61 յօդ. ուածը ուրուականի մը պէս միշտ իր դէմ կը ցցուէր, որմէ խօսքով չէր կարող ազատիլ. Սուլթանը ալ վճռապէս ընտրած էր սր ուղին այդ ուրուականէն ազատելու հա. մար Հայաստանէն հայը ջնջիլ:

Յարութիւն Պատրիարք իր պահպանողական կուսակցութեանը գլուխ կանգնած չի յուսահատիլ կեղծեց. եւ ժողովրդեան արդիւնք մը ցոյց տուած ըլլալու համար Երուսաղէմայ պարտուց բարձման գործին ձեռնարկեց, դաւառացի. ներու ուսին բեռնեցելով զինուորա. կան տուրքին վրայ նոր յաւելում մըն ալ: Բայց հաւաքուած դրամին հազիւ մէկ մասը կրցաւ ձեռք անցնել: Արարազարմ Պատ. րիարքը այդ կէտին զգաց իր ան. կարողութիւնը, թէեւ ուզեց բիշ մըն ալ յամառիլ, սակայն ժողո. վրդեան ձայնը զանի Պոլսոյ պատ. րիարքական ակնունքն իւրով տա. րու Ս. Յակովբայ վանքին մէջ փակեց:

Պահպանողականները յաղթա. հարուած էին. երիտասարդու. թեան վառվռուն մասը Սուլթանի կառավարութեան հայալինջ ծրագ. րին գործադրութիւնը տեսնելով թուրքին հետ անուշութեամբ վարուելու ժամանակը վաղուց ան. ցած լինելուն խորապէս համոզուե. ցաւ. ալ ծայրայիշութեան դի. միւս վիճիւր տրուած էր. կազմա. կերպութիւնները սկսած էին. Եւ. րոպայի զանազան կեդրոններու մէջ սկսան ազատական թերթերը անկի պէս բուսնիլ, երկար ժա. մանակ այդ թերթերով ամբողջ Տաճկաստան ողողուեցաւ, թէեւ գաղտնի, ամեն հայ կը կարգար,

յեղափոխութեան ծայրայիշ գա. ղափարները ամեն թաղ մուտ գը. տած էին, Գիշ ժամանակէն գա. ղափարականէն գործնականը ծը. նունդ առաւ, դաւաճաններ ու մատնիչներ, սարսափահար եղան, պահպանողականներէն շատերը ա. զատական կամ չափաւորական ե. ղած էին ու Եւրոպայի միջամուու. թիւնը հրաւիրելու համար ամեն միջոց արգարաւոր կը դռնէին. թէեւ Մագսուտ, Նուրիտն, Բարթոլոմէոս եւ ասոնց պէս մէկ բանիներ միայն իրենց թրքասէր ընթացքին մէջ կը յարատեւէին. բայց ասոնք ալ յեղափոխականի դաշունէն սարսափած ու կծկուած իրենց տեղը անշարժ կեցած էին, հայ յեղափոխութիւնը իր սեզո. նին մէջն էր. Պահպանողական Սլըզեանին յաջորդեց իզմիրլեան մը, երկաթէ կամքի տէր մարդ մը. ժողովուրդը գրիթէ սուսնց բա. ցառութեան իր հետն էր. երկար ամիսներ համիտը եւ իզմիրլեան իրարու դէմ ցցուած մնացին, եր. կուքն ալ չէին համարձակեր իրա. րարու նախադրածակ ըլլալ, կար. ծես նոր զարմիրքի մը կսպա. սէին, երկուքին ալ ակնկալու. թիւնը դրսէն էր, Սուլթանը կը վախար որ Հայոց Պատրիարքի ետեւ մեծ պետութիւն մը կանգ. նած ըլլայ:

Բայց աւա՛ղ, հայերը լքուած է. ին պետութիւններէն, ասոնցմէ մէկ երկուքը նոյն իսկ Սուլթանին քաջախերութիւն տուին. եւ ահա Երւսղի պալատէն արձակուեցաւ կոտորածներու հրամանը, վազը իր որսը անտէր գտած էր, կ'ուզէր արիւն քամել, արիւն ծծիլ: Զար. դերը շարունակուեցան. հայոց մէջ ազատականաց եւ ծայրայիշներու դէմ տրտունջներ սկսան լսուիլ. սմբած պահպանողականները կըը. կին սկսեցին իրենց պատեաններէն գլուխին դուրս բարձրացնել. եւ Պոլսոյ հրապարակին վրայ տիրող հանդիսանալ. անոնք յաջողեցան իզմիրլեանը հրաժարեցնել եւ Պատ. րիարքարանը նորէն պահպանողա. կաններու յանձնել, Պանքայի ցոյ. ցէն վերջ յեղափոխականաց ուժը Պոլսոյ մէջ շատուած եւ առաւա.

րէզը թրքասէրներուն մնացած էր. ասոնք սկսան Յարութիւն Պատրիարքի ատենուան երգը եր. գիլ, բայց կրկին կոտորածները կը շարունակուէին. Օրմանեան Պատ. րիարք կը ընտրուէր, որ Տատեա. նի խորհուրդին հետեւելով գաղջ քաղաքականութեամբ մը ամեն բան իր կարգին բերել կը կարծէր. երթալով այս գաղջ քաղաքակա. նութիւնը թրքասիրութեան վե. րածուեցաւ, որ հասաւ մինչեւ Լա Հէյի հայ պատուիրակին նուիրական պաշտօնին դէմ դաւելու աստիճա. նին: Օրմանեան իր ազգապնաս այս գիմոււմ արդարացնող ոչ մի պա. րագայ ցոյց չէր կրնար տալ. իր պահպանողական քաղաքականու. թեամբ տարիներու ընթացքին մէջ Սուլթանէն ոչ մի զիջողութիւն, ոչ մի արգիւնք ձեռք չէր կրցած բե. րել, միշտ ազգին կողմէ ինք զի. շած ու Սուլթանի կամքին զոհած էր շատ մը իրաւունքներ. ուստի վերջին ծայր կանացի քծնում մէր Լա Հէյ ուղղուած հեռագիրը, որ Օրմանեան-Տատեան վարչութեան բարոյական վերջին մեծագոյն ան. կումը եղաւ: Այժմ կրնանք ըսել թէ Տաճկաստան ապրող հայոց ա. հագին մեծամասնութեան բաղձան. քըն է Օրմանեան-Տատեան վար. չութեան արտաքսումը Ազգ. Պատ. րիարքարանէն. իսկ արտասահման Ռումուիա, Պուլկարիա, Եգիպ. տոս ու Ամիրիկա, առանց բացա. ռութեան ամեն տեղ վճռուած է Օրմանեանը Պատրիարք չը ճանչ. նալ. հետեւապէս ընդհանուր ժո. ղովրդեան տեսակէտով Պատրիար. քարանի ներկայ պահպանողական կուսակցութիւնը բարոյապէս գո. յութենէ դադրած է:

Ահա այս ահագին անկումը բու. ժելու համար էր որ Սուլթանը մէկ երկու մանր զիջողութիւններ ընել կեղծեց, ինչպէս Կիլիկիոյ կաթողիկոսի ընտրութեան հրա. մանը, բանտարկելոց ոմանց յետ քննութեան արձակումը եւ երկու վանքերու յետնեալ տրոց բարձու. մը. այս երեք մանրութեք զիջողու. թեանց եթէ խորը թափանձնեք, ու կշռել ուզենք ոչ մի ծանրու. թիւն գրեթէ չեն ներկայացներ, զի թէական եւ առերեւոյթ բաներ

են. իսկ ասոնց փոխարեն նո-
րանոր պահանջներու ցանկ մըն ալ
Պատրիարքարանի ներկայացաւ Ար-
քարութեան նախարարին միջոցաւ:
Այս նոր պահանջներն ալ Օրման.
եան մի առ մի գործադրել պիտի
սկսի եթէ ազգը քիչ մը եւս դան-
դաղի այդ քոսոտած պահպանողա-
կան մարմինը արտաքսելու Ազգ.
Պատրիարքարանէն: Այս մասին
ժողովուրդը արդէն իր վճիռը ար-
ձակած է. երիտասարդ ուժերուն
կը մնայ անոր գործադրութիւնը.
ալ ժամանակը հասած է Օրման.
եան-Տատեան վարչութիւնը Ազգ.
Պատրիարքարանէն աւելու: Ահա
գործ մը մեր գործիչներուն:

Թ. Գ.

ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՅՈՅ ՈՍՏԱՆԻ ԿԱՐԾԻՔԻՐ
ՀԱՅ ԼՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆԿԱՏԱՄԱՐ

— 100 —

Ի՞նչ Պուրէշ է այլուր յաճախ ա.
ռիթ ունեցած եմ Ռումանահայոց
ոմանց կարծիքն լսել մեր ազգային
լրագրութեան նկատմամբ և տխուր
կէտն սա է որ, մեր այս ազգա-
կիցներէն շատերն՝ թերեւս իրար-
մէ լսելով՝ համոզում գոյացուցած
են թէ՛ այն մարդիկն որոնք կը
գրեն սաւանաձեւ թղթերու վրայ,
ընդհանրապէս ողորմելի արարած-
ներ են, որք թէպէտ ունին մտա-
յին փոքր ինչ պաշար, այլ յա-
ճախ մտած են լրագրական առ-
պարէզի մէջ՝ օրապահիկ մը ճարե-
լու, անօթի չը մնալու համար:

Այս կարեւոր խնդրին իմ մը-
տերմական թղթակցութեանց եւ
վիճաբանութեանց մէջ մեծ տեղ մը
բռնած է և այս անգամ կուզեմ
հրապարակաւ ցոյց տալ թէ՛ ա-
նոնք, որոնք օրն օրին խելք ու
միտք կը յոգնեցնեն, գրել կը
շարժեն, առ հասարակ ամենքն ալ,
կարծուածին պէս ողորմելի արա-
րածներ չեն որք ընդգրկած ըլլան
լրագրական ապարէզին պատառ մը
հաց ճարելու համար:

Եթէ նոյն իսկ գտնուած են ու-
մանք որ բաղդի բերումովն նետ-
ուած են գրական այդ ապարէզին
մէջ, անոնք միշտ եղած են ա՛յն

խղճամիտ խմբագիրներն, որոնք
իրենց կոչումն ըմբռնելով՝ գրած
են ի՛նչ որ ազգն և ժողովուրդն
կը շահագրգռեն, գրած են միայն
ընդհանրութեան շահու և օգտին
համար, անոնք եղած են բարի ա-
ռաջողներ, չատագով ճշմար-
տութեան ու պաշտպան իրաւանց
և արդարութեան:

Եթէ գտնուած են խմբագիր-
ներ ալ, որք լրագրութիւնն շահա-
գործումի միջոց մը նկատած են,
տարակայս չկայ թէ՛ այդպիսիներն
հայ լրագրութեան բարոյական
գիրքի փորձաքարերն չեն, և ո՛չ
ալ աստիճանացոյցներն ազգային
խմբագրաց բարոյական և մտաւո-
րական կարողութեան:

Միանգամ ընդ միշտ համոզուե-
լու համար թէ՛ հայ խմբագիրնե-
րն, ընդհանրապէս սկզբունքի տէր
անձեր են, ու կը գրեն միայն ազ-
գի և հանրութեան օգտին համար,
բաւ է մէկ երկու օրինակներ տալ:
Առնելք նախ Մամուրեանն, իմ
ամենէն առաջ ճանչցած խմբագի-
րն, նա ընկերակա՛ն բարձր գիրքի
և անկախ նկարագրի տէր, երկար
տարիներ գրել շարժած է ո՛չ թէ
խմբագրութենէ շահ մը սկսկալե-
լով՝ այլ իր սկզբունքներն պաշտ-
պանելու, ազգային իրաւունքներն
պահպանելու համար: Ուրիշ մը,
Տիգրան Ճիվէլեկեան, հինօրեայ
մտերիմ մը, Շարգիէի և Սոսո-
նաւդակի արտօնատէրն. նիւթա-
կան լաւ կարողութեան տէր, լրա-
գրական ապարէզին իրեն համար
նկատած է բարոյական բարձր
պաշտօն մը, և ահա թէ ինչո՛ւ
միշտ յաջողած է և կը յաջողի:

Երկու խօսք ալ «Իրանուքի
խմբագիրներուն» Թ. Գ. Եղո-
կիտի երեւելի ազգային ընտանի-
քէ մը՝ խմբագրութիւնն իրեն կո-
չումն նկատած է և այդու կը գը-
րէ ու կը շարունակէ. Թ. Պ. մի-
եւ նոյն քաղաքէն ամենահարուստ
ընտանեաց զաւակ, դեռ երիտա-
սարդ մեկնած է հայրենիքէն Եւ-
րոպայի մէջ կատարելագործելու
իր ուսումն և այնպէս խմբագիր

եղած է:
Այս մի քանի հակիրճ տողերն՝
բաւ են անշուշտ փոխել տալու
թիւր ու անհիմն կարծիքներն՝ ա-
մէն անոնց, որք կը կարծեն թէ՛
հայ լրագրութիւնն ալ Եւրոպա-
կանին պէս հարստութեան աղբիւր
մըն է և կամ թէ՛ ոմանք, այդու-
ամէն միջոց ի գործ կը դնեն նիւ-
թական կացութիւն մը ձեռք բե-
րելու համար:

Պէտք է գիտնալ թէ՛ հայ լր-
ագրութիւնն, թէպէտ Եւրոպա-
կանին չը հաւասարի գուցէ, սա-
կայն անպայ անպիսի ձեռքբերու-
մէջ է, որոնք ունին խմբագրա-
կան պաշտօնի և արժանապատու-
ութեան գիտակցութիւնն: Եթէ
երբէք կը գտնուին բզէզներ, ու-
րոնք շանթաւորի և շեքլաւորի փոր-
ձեր կը կատարեն յրաւարական առ-
պարէզի վրայ, ուստիք այն խելք
թղթակիցներն են, որոնք լինին
«կղերական կամ ուշիւարհական»,
մեծ կամ փոքրիկ հովիւ կամ հօտ»
միշտ պիտի մնան գաճաճներ, և
այդպիսիք չ'են որ կոտորել պիտի
տան հայ խմբագիրներու վարկն,
անոնք չ'են որ պիտի եղծանին
ազգային լրագրութեան պատիւն:
այդպիսիք իրենց աղտոտ գրչին և
նեխուած խղճին հետ՝ կը կրեն
կնիք մը իրենց ճակտին վրայ,
խաբեքայութեան աղտոտ կնիքն
է այդ:

Այդպիսեաց համար ունինք մեր
արհամարհանքն և արքայատանքն,
իսկ հայ խմբագրութեան համար
մեր համակրանքն և յարգանքը:
Վահրամ

Ֆոգլան

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Փոքոշ, 20 յուլիս 99

Տեղւոյս հայ գաղթականութիւնը 8
պահուկաւ հայաստանցի հայերէ եւ
երկու ալ տեղացի ընտանիքէ կը բաղ-
կանայ: Քաղաքիս ունեցած իր կեդրո-
նական գիրքին պատճառաւ շատ հա-
յեր կուգան հոս եւ կը ցրուին այլ եւ

գողար. առանց ձեւակերպութիւններու
սապէս խօսքի սկսաւ:

«Ասկէց քանի մը ամիս առաջ երբ
աւակաւին ձեր ամուսինին զխուռն յայտ-
նի փորձաքար եկած չէր, մօրս միջո-
ցաւ ձեր աղջիկը ուզած էի, ան ասին
որոշ պատասխան մը չտուիք, Յովհան-
նէս աղայի բանտարկութիւնը պարզ
թիւրիմացութեան արդիւնք նկատելով
զատավարութեան եղբին սպասեցի ա-
ռաջարկս անոր երկրորդելու համար. իմ
մեծագոյն դժբաղդութենէս զգրծը շատ
եղբարական վախճանի մը յանգեցաւ, ինչ
որ ձեր ամուսինին պիտի երկրորդէի
ձեզ ալ կրնամ ուղղակի խօսիլ, ազնիւ
տիկին, որովհետեւ փափաքս տաք եւ
անկեղծ է, այն է անուշաւ ձեր պատ-
ուաւոր ընտանիքի անուանին հետ խառ-
նել. ասոր համար եկայ Հրանդի ձեռ-
քը խնդրելու:»

Տիկին Վերգինէ դաւաճանին լիբ
յանդգնութենէն ստակալով չկրցաւ պա-
տասխան մը տալ անոր:

«Չէ՞ք պատասխաներ, տիկին.
— Միշտ աղա՛, առանց Յովհաննէս

այլ կողմեր. կը պատմեն թէ ժամանա-
կաւ հոծ հայ գաղթականութիւն մը կը
գտնուի եղբր, բայց այլ եւ այլ պատ-
ճառներով կը գաղթեն Պուրէշ եւ այ-
լուր: Մնացած երկու տեղացի ընտա-
նիքը, ո՛չ հայերէն խօսիլ գիտեն եւ
ո՛չ ալ իրենց հայ ըլլալը կը յայտնեն
օտարաց տուչեւ. ձերբը քիչ տաճիկ-
րէն խօսիլ գիտեն. իսկ երիտասարդ-
ները միայն ռումաներէն կը խօսին. վար-
քով բարքով բոլորովին ռումանացած
են, եւ իրենց նախահայր կրօնքին ու
ազգութեան վրայ քիչաւ գաղափար
ունին: Մէկ խօսքով կորսուած ան-
Ռումանիոյ շատ մը քաղաքացի մէկ
գտնուած մեր տեղացի ազգայիններուն
պէս:

Ութ պահուկաւ ազգայիններէն է
րիքը կը զբաղին վաճառականութեան
երկուքը արձագործ են, մէկ շաքարա-
գործ, մէկ կօշկակար եւ մէկ ներկա-
րար:

Կօշկակարը, Կարապետ Չաթըրեան
անունով Կեսարացի 25 տարեկան
երիտասարդ մը, բաւական կրթիւն ու-
կարագրի տէր ու համեստ կեանք վա-
րողի մը գաղափարը ներշնչած էր տեղ-
ւոյս հայութեան վրայ. երբ վերջի
ցաւաթի ղէպը մը, մեղ ամենքս ալ
յուսախար ըրաւ եւ հայութեան անու-
նը աշխատողից իր անվայել ընթաց-
քով, հակառակ մեր այնքան յորդորնե-
րուն ու խրատներուն:

Տեղացի Ռումի աղկան մը հետ սի-
րահարած ըլլալով կը ստորանայ ու
բանալ իր հայութիւնը եւ միտնութիւ-
նը. եւ կը համաձայնի կրկին մկրտուիլ
Գրիգորեան եկեղեցւոյ օրէնքին համա-
ձայն աղկան ձեռքը ստանալու հա-
մար: Մեր առած վերջին ստուգ տեղի-
կութեան համաձայն արդէն Պուրէշ
մետրապոլիտէն պէտք եղած արտօնա-
գրերն եկած են մկրտելու եւ Ռումի
եկեղեցւոյ գիրկն ընդունելու զայն.
պիտի անուանուի Կարօփիսի:

Տեղական Ռուման հասարակութեան
բերանն է այս ղէպը. եւ յաճախ կը
ծաղրեն մեզ «գուք մկրտուած չէք»
ըսելով, որուն ի պատասխան պար-
տաւորած ենք, ամեն ջանք ի գործ
դնել եւ նոյն իսկ Կարօփիսիին գուռ
հայ մը չէ ըսել, ու հաստատել աշխա-
տիլ մեր ամենուս ալ մկրտուած ըլլա-
լը:

Մկրտութեան օրը անշուշտ տեղակաւ
թերթեր ալ պիտի գրեն եւ հրապարա-
կեն ղէպը ամեն կողմ: Հետեւաբար
հրապարակաւ կոչուի կրօնը. մեր Ռու-
մանահայ գրագէտ գաղափարներն որ ի-

աղայի հաճութեան ո եւ է որոշում չեմ
կրնար տալ:

— Ի՛նչ գերազանց պատճառով, եթէ
անոր զաւակն է ձեր ալ զաւակն է,
գէշ ընտրութիւն մը ըրած ըլլալու վա-
խը չպիտի ունենաք կարծեմ. եւ աս-
կէ զատ ի՛նչպէս կարելի է անոր հա-
ճութիւնը առնել:

— Կրնայիք նամակով մը իրեն դիմել
առաջ:

— Սակայն իմացածիս նայելով թղ-
թակցելու արտօնութիւնը զլացուած է
իրեն:

— Դեռ երկու օր առաջ Աքեայէն իր
ձեռքով գրուած նամակ մը ընդունե-
ցանք, ըսաւ Հրանդի մայրը չկրնա-
լով իր համբերութիւնը զսպել:

Միշտ գունաթափուեցաւ:

«Երկու օր առաջ, նամակ ընդունե-
ցա՞ք»:

— Այո՛, պատասխանեց տիկին Վեր-
գինէ խորհրդաւոր չեղտով մը, եւ ձեր
առաջարկին մօտ եղող զուգադիպու-
թեամբ մը առանց իր հաճութեան Հըր-
րանդը ոչ ոքի հարսնութեան չտալ

ԲՈՒՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ (32)

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՀԱՅ ԿԵԱՆՔԷ ՊԱՏԿԵՐ ՄԸ

— 100 —

ՄԱՍՆ Բ.

Միշտ գինքը մերժող հակառակոր-
դին բանտարկուել եւ աքսորի դատա-
պարտուելէն ետք, հակառակ իր վի-
րաւորուած արժանապատուութիւնը վե-
րանորոգելու բռն տենդին, իր հա-
մոզումով, ինչպէս կը մտածէր, մար-
տիրոսական համբերութիւնը բռնեցաւ
Յովհաննէս աղայի ընտանիքին վրա-
յէն տան պետին աքսորուելու դառն
տպաւորութեան մեղմանալուն սպասե-
լու. անիկայ չէր ուզած հաւատալ որ
Յովհաննէս աղայն անոր իրազգացած սուրբ
գիրի մասին իր ընտանիքին գրած ըլ-
լայ, վստահ ըլլալով քայմաքամ Րիզա
էֆէնտիի իրեն ներշնչած յոյսին, ըստ
որում դատապարտեալը չպիտի ար-
տօնուէր ո՛չ զատավարութիւնէն առաջ
ո՛չ ալ զատապարտութիւնէն ետք իր

ընտանիքին հետ թղթակցելու: Թուր-
քիան որքան ալ վայրենի եւ բռնաւոր
պետութիւն մը եղած ըլլայ դատապար-
տեալը իր վճիռը կարգացուելէն ետք
նամակ գրել եւ առնելու մէջ շատ ար-
ձակ կը ձգէ. եւ յետոյ՝ եթէ միջոցաւ
իսկ Յովհաննէս աղային այդ բանը ար-
գիլել կարելի իսկ ըլլար, քայմաքամին
համար՝ այդ բանը կարեւորութենէ շատ
զուրկ պարագայ մըն էր. խոստումը ը-
րաւ ինք ալ իր ըրածին վրայ անվըս-
տահ բայց խոստումը գործադրելու հա-
մար գործնական քայլ մը չառաւ:

Տիկին Վերգինէն մեր վերը յիշատա-
կած նամակը ստանալէն երկու օր վեր-
ջը, չարաթ օրուան ժամը առաւօտի ե-
րեքին Միշտի գուռը բաղիւնը տե-
սաւ. ցաւ է նկատել միայն որ տան-
տիկինը այդ ամբարտաւանը ներս ըն-
դունելու համբերութիւնը եւ տկարու-
թիւնը ունեցաւ. կնոջական տեսակէ-
տով ըրածը գէթ այն պահուն խոհե-
մութիւն էր: Հրանդի մէջտեղ չելաւ:
Դաւաճանը նախասենեակը ընդունուե-
ցաւ. անիկայ սառած դայլի պէս կը

րենք ալ հրապարակ նետուելով լուսա-
բանին խնդիրը եւ ազատեն մեզ այն
վիրաւորանքներէն, որուն ենթակայ
եղանք. այդ ազատութիւն ապօրէն ըն-
թացքէն:

Չաթըրեաններու անունը ամեն ճշ-
մարիտ հայ արգահատանքով պիտի առ-
նու իր բերանը. ու նզովքներ պիտի
կարգայ իրենց յիշատակին, որ այսպէս
օտարութեան մէջ, հայ ազգին անունը
կարտաւարեն, զայն վարկաբեկ կը-
նեն, ու մեր հանգստութիւնը կը խո-
վեն. բայց այդպիսիներու ընթացքը
փոխանակ վնասողն է մեզ, աւելի եւ
աւելի սիրելի ընծայած է ու պիտի ըն-
ծայէ մեզ մեր սիրելի ա. կիօնը ու ե-
կեղեցին, հայն ու հայութիւնը, որուն
համար կրած ենք ու պիտի կրենք ա-
մեն տեսակ զրկանք ու զոհողութիւն,
խաչ եւ մահ, մինչեւ որ հասնինք մեր
այն նպատակին, մեր ապագայ ազատ
հայրենիքին:

Վատագիւններ հայրենիք չունին:
Մ. Ա.

Թրնովա, 30 յունիս 99

Ձեր պատուական թերթին մէջ
հարցում մը ուղղած էիք ժամա-
նակէ մը ի վեր քաղաքս ապաս-
տանած Տէր Կարապետ քահանայի
վերջերս կատարած հանգանակու-
թեան մասին:

Քանի քանի անգամներ թերթե-
րու մէջ այս քահանայի նկատմամբ
յօդուածներ գրուած ըլլալով, ա-
ւելորդ կը համարիմ մանրամաս-
նօրէն թուել կարգ մը ապօրինի
զեղծումները զորս ամենուրեք ի
գործ դրած է և որուն աղօտ անց-
եալը արդէն շատերուն յայտնի
ըլլալուն հակառակ դեռ կը յան-
դգնի իւր տխուր արհեստը յա-
ռալ տանելու, ընդ միշտ նսեմաց-
նելով Ազգին պատիւը օտարաց
աչքին:

Ասկէ մօտ ամիս ու կէս առաջ
Տէր Կարապետ թաւովայի եկե-
ղեցւոյ վերանորոգութիւնը պատ-
րուակ բռնելով, Պուլկար հոգե-
ւոր իշխանութեան կը դիմէ և
շնորհիւ իւր կեղծաւորութեան կը
յաջորդի վաւերացեալ տետրակ մը
ձեռք անցնելու. նա կսկսի քա-

կը պատուիրէ:

Մինչ ատեն տանտիկնոջ աչս բացատրու-
թեան վրայ զգաց որ անլուծելի հան-
գոյց մըն էր առջեւը գրեւորածը. մեքե-
նաբար գրականէն ծխառուփը հանեց,
սիկար մը փաթթելու համար, սակայն
չկրցաւ, ձեռքերը յայտնի կերպով կը
զողային անանկ որ սիկարը կէս փաթ-
թուած, կէս չփաթթուած ձեռքէն սա-
հեցաւ ընկաւ: Տիկնն Վերգինէ անսր
զգացածէն եւ ունեցած յուզումէն բան
չկորսնցուց:

«Ուրեմն քայտաքամը աս ետքի պա-
րագային մէջ հետս խաղացեր է. ուրե-
մըն ոսկինքս ի դերեւ վատնիցի, յոյ-
սերս փրկեցան եւ Յովհաննէս աղան հե-
ռացնելով, Վահրամը լեռնէ լեռ քշեւս
դանկ մը չարժեց, մտածեց դաւաճանը
յուսահատաբար»:

Քանի մը վայրկեան լուռ թիւն տիրեց
երկուքին միջեւ:

«Բայց ինչպէ՞ր նշանակէ այս, գոչեց
Վերգինէն Մինաս բաւական կոշտ եւ
զանալով մը, նախապէս զիս քաղաքա-
վար կերպով մերժեցիք. ձեր ամուսինը

ղաքէ քաղաք շրջագայելով դրամ
հաւաքել, վերջապէս ամիս ու
կիսուան մէջ օգտփոխիկ ճամբոր-
դութենէ մը վերջ կը վերադառ-
նայ Ռուսնոգ, ուր կը ներկայա-
նայ Տէր Կարապետ Աւագերէց
քահանային, որուն հետագայի
հարցումներուն ի պատասխան հե-
տեւեալ հաշիւը կը ներկայացունէ,
բացի թաւովայի հաշուէն, որ
տեղւոյն թաղ. խորհրդոյ անդա-
մոց կը վերաբերի:

Հանգանակութենէ գոյացած դը-
րամներու ընդհ. գումարն 380 ֆր.

Ճամբորդութեան ծախք	319 »
Կովորդը անցուցած	59 »
Պատրաստ դրամ	2 »

380 ֆր.

Ահա այս է իւր յօրինած հա-
շուեցուցակը. այժմ դրամի կսպա-
սէ որ կրկին տեղս վերադառնայ:

Յաւալի է տեսնել որ մեր ազ-
գին մէջ չեն պակասած և ցարդ
չեն պակսիր այսպիսիներու աշա-
կից եղող անձեր, մերթ շահագի-
տական նպատակաւ մերթ անգի-
տակցաբար. այսպէս ալ եղաւ հոս,
երբոր այս քահանան ոտք կոխեց
քաղաքս, քիչ թէ շատ զանի մօ-
տէն ճանչցող մէկ քանի անձեր
ժամանակին պէտք եղած ծանօ-
թութիւնները տալով խոր կրօնա-
կանի մասին զգուշացուցին թաղ.
խորհուրդը կազմող անձերը, որ-
պէս զի կուրօրէն գործիք չի դառ-
նան անոր ձեռքին մէջ և ապագայ
պատասխանատուութենէ զերծ մը-
նան:

Միայն Տիար Գրիգոր Սարգիս-
եան անձը որ ներկայիս և անցե-
լոյն մէջ միշտ օրինակելի և ե-
ռանդուն կերպով աշխատած և ա-
մէն ջանք ի գործ դրած է ինը-
պատս եկեղեցւոյս օգտակար ըլ-
լալու և ցարդ իւր տրամադրու-
թեան տակ պահած ունի այս նը-
պատակին գործածելի գումար մը
միշտ խոհեմութեամբ վարուած
ըլլալով, այժմ պարտ յանձին կը-
զգայ հրաւիրել Տիար Կարապետ
Այսինեանը որ իսկզբանէ համա-
խոհ գտնուելով սոյն քահանային

անոր աջակցեցաւ այս հանգանա-
կութիւնը հնարելու, հրապարա-
կաւ ինքզինքը արդարացնէ և վե-
րայիշալ քահանայէն գանձելով
եկեղեցւոյ գանձին վերաբերեալ
գումարն իւր նպատակին հասցնէ.
որովհետեւ անուրանալի է որ ինքն
եւս ոչ պակաս պատասխանատու
է այս խնդրոյ մէջ:

Գովիլի է Սուչովայի Տ. Յ.
Մանգակունի քահանային ձեռ-
նարկը որ բաւական պարտաճա-
նաչ գտնուած է տեղեկագրելու,
այս ամէնը ուր որ անկ է, թէեւ
քիչ մը ուշ. վասն զի այսպիսի
կրօնականներուն իրենց պաշտօնին
մէջ երկար պահելու միշտ գայ-
թակեցուցիչ դէպքերու տեղի
տալ ըսել է: Որքան բաղձալի էր
որ գտնէ մեր երիտասարդութիւնը
փոխանակ կարգ մը անկարեւոր և
անվայել հակառակութեանց, ձեռք
ձեռքի տալով ջանար ձայն բարձ-
րացունել և այս կարգի աղտոտու-
թիւններէ ասպարէզը մաքրել,
ինչ որ հին, փոքրած գրութիւններէ
սպասել անօգուտ է, գլուխներ
որոնք աւելորդապաշտութեամբ լի
են: (*)

Գարեգին Փարիսագեան

Լ Ր Ա Ֆ Ա Ղ

«Հայրենիք»է մէջ կը կարդանք
թէ Ամերիկայի հայոց առաջնորդ
Գեր. Սարաճեան Սրբազան պատ-
ուիրած է Տ. Խաղ. վարդապետին
որ Օրմանեան պատրիարքի անու-
նըն չը իշէ պատարագի մէջ:

—Տրապիզոնէն և Սամսոնէն ե-
կած նամակներ կ'իմացնեն թէ ար-
տասահմանէ հայրենիք վերադար-
ձող հայոց արգելուած է ցամաք
ենել. այս խեղճերէն ոմանք ալ
ոստիկանատունը փակած կ'սպասեն
նորագոյն հրամանի. ըստ երեւոյ-
թիւն Սուլթանի գահակալութեան
տարեգործէն առաջ հայերուն Տաճ-
կաստան մտնել չպիտի արտօնուի:

(*) Այս նամակի պարունակութեան
ճշդութիւնը ուրիշ անձնաւորութիւն-
ներ եւս դրաւորապէս կը հաստատեն:
Կ. Խ.

դէմ խոչնդոտ եղող այդ պատուարը
խորտակելով անանկ կարծեցիկ թէ քու
առջեւ լուռութեամբ համակերպող ոչ-
խաբնիկ պիտի գտնես. շատ խաբուե-
ր եւ զգուշացիր»:

Մինչ ատեն ինքու ձեռքի պէս իր շուր-
թերը կը խառնէր:
«Զգուշացիր կըսեմ խայտառակ, շա-
րունակեց սիկին Վերգինէ, պատուա-
խնդիր հայրէ մը ետքը որ պահ մը կը-
քեցաւ առջեւ, Վերգինէ մը կայ դէ-
մը, Հրանդիչի միակ պաշտպանը հօր-
մէն ետքը, ա'որ մայրը... հասկցա՞ր...
եւ անոր մայրը եւ եթէ պէտք ըլլայ
սարեքու հետ չափուի, ծովեր պատեղ
զազաններու հետ պայքարի, պէտք ե-
ղած հսկայ կուրծքը, ամրակուռ լո-
ղակները, յոշոտող մազիկները չպիտի
պակսին ինծի համար»:

—Ինչպէս որ ձեր ամուսինը դուք ալ
ափիս մէջ պիտի փչրուիք, մրմռաց
Մինաս խեղդուկ ձայնով մը եւ մտա-
ցնոր վիճակի մը մէջ, պիտի փչրուիք
քանի որ ետիս ահագին ուժ մը ունիմ,
անխորտակելի յենարան մը:

Թիւրք հիւպատոսներն ալ կը յայ-
տարարեն թէ մինչ ցնոր հրա-
ման չեն կորող անձագիր տալ: Այս
մասին «Արմենիա»ի մէջ հետեւ-
եալը կը կարդանք:

«Խումբ մը ճամբորդ հայեր ու-
րոնք իրենց հայրենիք վերադառ-
նալու համար Մարտէյլ եկած մնա-
ցած են և որոնք Ամերիկայի մէջ
ազգային խնդիրներու բնաւ չը
խառնուելով մի քանի տղար շա-
հելու և հայրենիք իրենց ընտանի-
քին ղրկելու համար աշխատած են
հոն, այդ խեղճ հայեր դեռ թիւր-
քիա չվերադարձած թիւրք կառա-
վարութեան նորանոր խտուրթիւն-
ներուն առջեւ շուարած մնացած
են հոս: Մի խնդրագիր ղրկեցին
Կ. Պոլիս Օրմանեան Պատրիար-
քին իրենց կացութիւնը յայտնե-
լով և իրենց դէմ եղած դուր եւ
անտեղի արգելքին դէմ իր պաշտ-
պանութիւնը խնդրելով»:

—Թիֆլիզէն առնուած նամակ-
ներ կ'իմացնեն թէ Կովկաս ապաս-
տանած թիւրքիայի հայերուն վե-
րադարձի խնդիրը դեռ նպաստա-
ւոր լուծում մը չէ ստացած:
Թիւրք կառավարութիւնը կը շա-
րունակէ ամենախիստ զգուշու-
թիւններ ի'գործ դնել արգելելու
համար հայերու մուտքը. ոչ միայն
փոխտականներուն, այլ և կոտո-
րածէն շատ առաջ կամ վերջ եկած
հայերուն դէմ ալ արգելքներ կը
հանեն և չեն թողուր որ իրենց
հայրենիք վերադառնան:

—Նիւ-Եօրքի մէջ Սարաճեան
եպիսկոպոսի նախագահութեամբ
հրապարակային ժողով մը կազմա-
կերպուած և վանայ սովելոց օգ-
նելու համար հանգանակութեան
ձեռնարկուած է. նոյն օրը 100
տոլոր (500 ֆրանք) գոյացած է.
իսկ հանգանակութիւնը շարունա-
կելու համար մասնախումբ մը ըն-
տրուած է հետեւեալ անձերէն:
Տիարք. Կ. Կիւլպէնկեան, Տ. Տա-
տիրեան, Մ. Մինասեան, Յ. Հիւր-
միւզ, Ս. Արսէնեան, Ա. Պար-
տիգեան, Ա. Գրքալըգեան և թի-
շալաքճեան:

—Շուտով տունէս կորսուէ եւ ու-
զածդ խաղա՞ գոռաց տիկին Վերգինէ
անանկ ահաւոր թափով մը որ դաւա-
ճանը միայն համակերպիլ գիտցաւ:

Ընթերցողին հետաքրքրութիւնը գո-
հացնելու համար հարկ կը համարինք
ըսել որ մինչդեռ նախասենեակը այս
տեսարանը կը պարզուէր Հրանդիչ տան
վերնայարկը քաշուած աչքերը եւ ա-
կանջները խփած մնաց մինչեւ որ Մի-
նասի տունը ցնցող ուժգնութեամբ
զուրկ փակելէն զգաց որ ձեռք հեռա-
ցած էր. ասոր վրայ իսկոյն մօրը ծով
վազեց: Մայրը իր յուզումները ծած-
կելու քաջութիւնը ունեցաւ, մայրե-
րու յատուկ եղանակով մը, եւ վերջու-
տանձնեց իր առջի պաղարիւնութիւն-
ներ, այնպէս որ երբ ազդիկը իր մօր
այդ անակնկալ այցի պատճառը հար-
ցուց, անիկայ պարզ այցելութիւն մը
պատճառաբանելով կրցաւ հանդարտե-
ցնել հօր ու մօր եւ դաւաճանին միջեւ
կոռած աղիկ հանդիսացող իր հոգեհա-
տորին սիրտը:

Շ. Կամսարական

Շարունակելի

—Ռուսացի ազգ. վարժարանի Ա. Դասարանի չորս աշակերտք իրենց ստորագրութեան տակ յայտարարութիւն մը զրկած են մեզ ու կրկին նամակներով կը խնդրեն մեզմէ անոր հրատարակութիւնը. բայց մենք առ այժմ յարմար կը գտնենք այդ յայտարարութեան միայն առաջին պարբերութիւնը հրատարակել որ հետեւեալն է.

«Ներկայիս կը փութանք յայտնել հասարակութեան թէ՛ Վառնայի մէջ հրատարակուող ՀԱՅԵՂԻ անունով թերթին մէջ, տեղւոյս Ազգ. վարժարանի տարեկան հարցաքննութեանց մասին տրուած տեղեկութիւնները ամբողջութեամբ ստուգութիւններ էին».

ՖՐԱՆՍԱ

○.○.○

Պէշ սենեան պերու Ֆրանսանըն սուքինէթինի իսլալ իտէն Տրէյֆիւս մէսէլէսի շու կիւնլէրտէ եւ. նիտէն ալէֆլէնմիշ վէ միւսհիշ պիր հալ քէսպ իթմիշ տիր.

Տէօրթ սէնէ Շէյթան ատասըն. տա մէնֆի պուլընան Տրէյֆիւսին ալէյհիտէն սուտուր իտէն իլամ, ֆէվզէլատէ վէլլէլէլէրտէն սօնրա մահքէմէյի թէմիդտէ իսգոտ օլընմըշ օլմաղլէ, տալանըն եէնի. տէն ասքէրիյէ մահքէմէսինտէ պա. գըլմասընա գարար վէրիլմիշ օլտը. զընտան, պու կիւն Տրէյֆիւս զա. պիթ ֆօրմասընը թէքրար կիյէ. րէք Շէյթան ատասընտան Ֆրան. սայա ալտէթ իթմիշ վէ րէնտէ մահքէմէյի ասքէրիյէ հուզուրըն. տա մուհաքէմէ օլընմագտա տըր.

Մահքէմէ սայոնընտա իքի եիւզ. տէն զիյատէ եալընըզ կազէթա մուխպիրլէրի հազըր պուլընըյօր. պիւթիւն Ֆրանսատան մատաա էճ. նէպի միլլէթլէրին տալի տըզգա. թը Ռէն մահքէմէսինէ աթֆ օլընմըշ տըր. օրատա եէնի եէնի սըլլար մէյտանա չըզմագտա օլուպ, սապըզ նազըրլար, Ժէնէ. րալլար վէ էն նամտար զաթլար շահիտը սըֆաթը իլէ իսթիւթմագ օլընմագտա տըրլար.

Մուհաքէմէին նէթիճէսի նէ օլաճաղը չիմտիլիք պիլինմիյօր. Տրէյֆիւսին լէհինտէ վէ ալէյհին. տէ օլան իքի ֆըրգալար սապըր. րարը պիթմիշէսինէ նէթիճէսինէ պէքլէմէքտէ տիրլէր. պուլընլէ պէրապէր Բարիստէ վէ Ֆրանսա. նըն սաիր թարաֆլարընտա նիւ. մայիշլէր իճրա օլընմագտա վէ վէլլէլէլէր չըզմագտա տըր.

Շու սըրա Տրէյֆիւս մատտէ. սինտէն տօլարը պիւթիւն Ֆրան. սատա զէհինլէր ալթիւսթ օլմըշ օլտըղը քիֆայէթ իթմէզ կիպի պիր ճէմիյէթի ֆէսատիյէ տալի պու կիւնլէրտէ ըսպաթը վիճուտ իթմիշ տիր.

Ֆրանսանըն հիւքիւմէթի ճոււ. հուրիյէսինի թէպտիլ իթմէք մաք. սէտի իլէ, գրալիյէթ թարաֆ. տարլարը վէ տիւք տ'Օրլէանըն տօսթլարը գրալըզ իլան իթմէք

իչիւն կիլլի թէրթիպաթտա պու. լընարգլարը սէպէպլէ հիւքիւմէթ չօգ զաթլարը տէրտէսթ իթմիշ տիր. բէք չօգ էվրազը միւզիլէ էլէ կէշմիշ օլմաղլէ էն էվլէլ Մ. Տէրուլէթ տէրտէսթ իտիլտի. Գէզա եահուտիլէրէ գարշը օլուն ֆըրգանըն սէրքէլի օլուն էպ. նիյէ մուհասէրէ իտիլտի. մէզքիւր ֆըրգանըն ըլիպլէրինտէն Մ. կէ. րին հիւքիւմէթէ թէսլիմ օլընմագ իսթմէյուպ, գըրգ քիշի գատար բիր սիլահ լէֆիգլէրի իլէ օլունտէ տէրուինտէ քէնտիլէրինի մու. հաֆազա իթմէքտէ տիր, բօլիս վէ զապլիյէլէր մէզքիւր իտանէնի լէթրաֆընտա սիլահլէ պէքլէմէք. տէ տիրլէր.

Իչէրտէն՝ իլէրի սօգուլանա ա. թէշ իտէճէյի պէյու իսթար օլընմըշ տըր. Մ. կէրին բօլիս զա. պիթիլի իչէրի գապուլ իթմիշ վէ պու տէրտէսթ էմիլինմէսինի կէօսթէրմէսինտէ «տալա թէսլիմ օլմալաճազըզ, բէք տարտա գալ. տըղմըզտա պիւթիւն իտանէյի հալալա չըգարաճազըզ» տէմիշ տիր. Մէզքիւր իտանէ պիր գա. լէ կիպի գալըն տըվարլար վէ տէ. միրլի լէնչէրլէլլէրէ եաբըլմըշ օլուպ, իչէրի կիրմէք իչիւն էն էվլէլ թօր գուվլէթի իլէ պիր թարաֆլարը երզմագ լաղըմ կէլէ. ճէք.

Մէզքիւր ֆըրգա թարաֆընտան օգնտ. շտէ կիճէ Բարիս սօգագ. րարընտա եաֆթալար տաղըրուպ. էհալիլի իսթիլալ վէ Շապիրօք սօգաղընտա հիւքիւմէթէ գալըն մուգալէմէթ իտանլէրլէ պիրլէշմէ. յէ տալէթ իթմէքտէ քիրլէր, պուլար էօլիւօիւ կէօզէ ալըպ սէրպէստիլէթ մէսէլէսի իչիւն գան տէօրմէյէ հազըր պուլընըյօր տէ. յու իլան իտէյօրլար.

Պու կիւնլէրտէ Ֆրանսատա եէ. նի եէնի տէհչէթ պէքլէմէքտէ տիր. Ջիրա պու ֆէստա՝ Ճիււ. հուրիյէթ ըլիսի ֆէլիքս Ֆօրըն վէֆաթընտան էվլէլ հաղըրլանմըշ օլարագ, օ էսնտտէ եինէ իսթի. րալ միւթէճասըր օլմուշլար ըտը. ֆազաթ հիւքիւմէթ մէսէլէյի ա. լէֆլէնտիրմէյուպ, տըզաթլէ ֆէ. սատըլարըն հարէքթիլին թաա. գիպ իթմիշ վէ Նիհայէթ Տրէյֆիւսին պու սօն մուհաքէմէսինտէ իսթիլալ գալտըրաճաղըն անլա. յարագ, եէքտէն ֆէսատըլարը թութմայա թէշէպպիւս իթմիշ տիր.

ՄԻԻԹԵՆԵՎ ՎԻՅԵ

—)○(—

Սթանպօլտաքի Պուլկար մաս. լահաթ կիւզարը Պապը Ալիյէ աիր Նօթա վէրուպ, պիր վալըթ. տան պէրու Մաքէթնիտան ի. լիմ թահսիլի իչիւն Պուլկարիյա կէլէլէրէ մուլանէաթ կէօսթէրի. մէքտէ օլտըղըն գարշը բրօթէսթ իթմիշ տիր.

—Անթիլ ատալարընտան Բօր.

թօ. րիգօտան քէշիտէ օլընան թէ. լէկրաֆ հալաթիսինէ պիլտէն, մա. հէլի մէզքիւրտէ սօն տէֆա չը. գան պօրտտան 200 քիշիտէն զի. յատէ թէլէֆ օլմուշ վէ չօգլար աճըզտան էօլմէքտէ իմիշլէր. պուլաշըզ խաթալըզտան գօր. գուլմագտա տըր.

—Շարգ-Րոււմէլի թապիր օլը. նան Պուլկարիա գըթասընա մալս. սուս Օսմանլը Տիյունը Ումոււմի. սինէ էօտէնմէսի լաղըմ կէլէն վէր. կիւնի թէշտիյէսի պիր վաղըթ. տան պէրու թէշիլի օլընմըշ օլ. մաղլէ, ալիլիլէն Պուլկարիա հիւ. քիւմէթի վէ Օսմանլը Տիյունը Ումոււմի իտարէսի պէյնիտէ գա. րարլաշտըղը իւզրէ Պուլկարիա բէ շինէն 100,000 լիրա էօտէյէճէք վէ միւթէպագի 600,000 տալի ֆուլարտա էօտէմէք իչիւն պօնօ իմզալալաճաք տըր.

—Եէնի ինթիլապ օլընան էր. մէնի կաթուղի պատրիարքը Սուլ. թանըն պէրաթը սուտուր իթմէք. սիլին օճոււլ ալը իճրա իթտիր. միշ օլտըղը սէպէպլէ, թիւրք տէվլէթի ըսմէն պատրիարք թա. նըմագ իսթմէյուպ, անըն իսմի. նին կազէթալարտա զիքը րու նէշր օլընմասընը մէնի իթմիշ տիր.

—Տրէյֆիւսըն ալուգաթը մէ. հիւքիւթ ու սէտագէթի իգթիլա. սընտան մահքիւմէ պէրաթ իթ. տիրմէկէ զիյատէսի իլէ չալըշմագ. տա օլտըղընտան, Տրէյֆիւսէ գար. չը օլան ֆըրգալար անա խասիմ օլմուշլար տը. Մէրգոււմ ալուգաթ կէշէն կիւն շալսը մէհչուլ թա. րաֆընտան բէք աղըր սուրէթտէ եարէլէնմիշ տիր. գաթիլ էլէ կէշ. մէտի. մէճրուհ թէտալի օլըն. մագտա տըր.

—Կիրիտտէն ճալիպի տըզգաթ պիր մէքթուպ գապուլ իթմիշ օլ. մաղլէ չարշանպահ կիւնքի նօմէ. րօմըզտա անը նէշր իտէճէկիլ.

—Բրէնա Եօրիլի Կիրիտտէ պու. լընան տէօրթ տէվլէթ գօնսոլու. րարը իլէ իսթիլարէ իտէրէք, էվ. րուլլը ասքէրլէրին ատատա գալ. մալարը լաղըմըզ օլտըղըն վէ կի. րիտ էհալիսինի սիւքիւնէթլի հալ քէսպ իթտիկինի վէ խուսուլէթ ու մուգաթէլէնի թիւրք ասքէր. լէրին կվմէսիւրտէն պէրու նիհա. յէթ պուլմուշ օլմասընը տէ իլէրի. սի իչիւն իսթիլալ ու գարըշըզ. լըզտան գօրգուլաճագ հիշ պիր սէպէպ օլմատըղըն պէյուն իթ. միշ տիր.

Չանն օլընտըղընա պիլտէն պիր գալ հաֆթատան սօնրա Կիրիտ. տէ սալա էվրոք ասքէրի գալմա. յաճագ. Պիր Ֆրանսըզ զապիլին գօմանտաղը ալթընտա Գաննայը մուհաֆալա իտէն տէօրթ տէվլէթ ասքէրլէրինտէն ինկիլիլլէր ատա. լը թէրք իթմիշլէր տիր. եալընըզ թօր-Հանէ թապիր օլընան մա. հէլտէ պանտէրալարը մուհաֆազա իտէն օն նէֆէր ինկիլիլ ասքէրի գալմըշ տըր.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԿՐԵՈՒ ԿՐԹԱՐԱՆ
ԳԻՇԵՐՈՒԹԻԿ ԵՒ ՅԵՐԵՄԻԱՍ
Բ. ՏԱՐԵՇՐԱՆ
Ընդունելութեան պայմաններու հա. մար զիմել նամակով կամ անձամբ առ. Հիմնադիր-Տնօրէն ԿՐԹ. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ Վառնա

ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՆԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆ

ՄՈՇԻՄ ԲԱՆԱԲ	
ՊՈՒԼԿԱՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵՆԷՆ ԵՐԱՇԽԱՌԵԱՆ Ա. ՊԱՐԳԵՆԷՆ Է 500,000 ՖՐ. ՈՍԿԻ 50,000 տոմսեր հրապարակ հանուած են, որոնց 25,000ը պիտի շահին հե. տեւեալ կերպով. ներկայ տարւոյ՝ Յունիս 9ին 1,500 թիւի 92,680 ֆր. Յուլիս 7 1,500 » 135,180 » Օգոստ. 4-5 2,000 » 241,780 » Սեպտ. 3-4 » » 309,080 » » 23-24 » » 363,250 » Հոկտ. 13-31նոյ. 16000 » 3389,040 »	

ՓԻԼԵՆ ԵՆ ՈՍԿԻՑԱՐԱՅ	
Փիլէն	Մէկ ութերդ
5	1.25 ֆ.
8	2
10	2.50 »
12	3.50 »
14	5 »
16	6 »
18	8 »
20	10 »
22	12 »
24	14 »
26	16 »
28	18 »
30	20 »
32	22 »
34	24 »
36	26 »
38	28 »
40	30 »
42	32 »
44	34 »
46	36 »
48	38 »
50	40 »
52	42 »
54	44 »
56	46 »
58	48 »
60	50 »
62	52 »
64	54 »
66	56 »
68	58 »
70	60 »
72	62 »
74	64 »
76	66 »
78	68 »
80	70 »
82	72 »
84	74 »
86	76 »
88	78 »
90	80 »
92	82 »
94	84 »
96	86 »
98	88 »
100	90 »
102	92 »
104	94 »
106	96 »
108	98 »
110	100 »
112	102 »
114	104 »
116	106 »
118	108 »
120	110 »
122	112 »
124	114 »
126	116 »
128	118 »
130	120 »
132	122 »
134	124 »
136	126 »
138	128 »
140	130 »
142	132 »
144	134 »
146	136 »
148	138 »
150	140 »
152	142 »
154	144 »
156	146 »
158	148 »
160	150 »
162	152 »
164	154 »
166	156 »
168	158 »
170	160 »
172	162 »
174	164 »
176	166 »
178	168 »
180	170 »
182	172 »
184	174 »
186	176 »
188	178 »
190	180 »
192	182 »
194	184 »
196	186 »
198	188 »
200	190 »
202	192 »
204	194 »
206	196 »
208	198 »
210	200 »
212	202 »
214	204 »
216	206 »
218	208 »
220	210 »
222	212 »
224	214 »
226	216 »
228	218 »
230	220 »
232	222 »
234	224 »
236	226 »
238	228 »
240	230 »
242	232 »
244	234 »
246	236 »
248	238 »
250	240 »
252	242 »
254	244 »
256	246 »
258	248 »
260	250 »
262	252 »
264	254 »
266	256 »
268	258 »
270	260 »
272	262 »
274	264 »
276	266 »
278	268 »
280	270 »
282	272 »
284	274 »
286	276 »
288	278 »
290	280 »
292	282 »
294	284 »
296	286 »
298	288 »
300	290 »
302	292 »
304	294 »
306	296 »
308	298 »
310	300 »
312	302 »
314	304 »
316	306 »
318	308 »
320	310 »
322	312 »
324	314 »
326	316 »
328	318 »
330	320 »
332	322 »
334	324 »
336	326 »
338	328 »
340	330 »
342	332 »
344	334 »
346	336 »
348	338 »
350	340 »
352	342 »
354	344 »
356	346 »
358	348 »
360	350 »
362	352 »
364	354 »
366	356 »
368	358 »
370	360 »
372	362 »
374	364 »
376	366 »
378	368 »
380	370 »
382	372 »
384	374 »
386	376 »
388	378 »
390	380 »
392	382 »
394	384 »
396	386 »
398	388 »
400	390 »
402	392 »
404	394 »
406	396 »
408	398 »
410	400 »
412	402 »
414	404 »
416	406 »
418	408 »
420	410 »
422	412 »
424	414 »
426	416 »
428	418 »
430	420 »
432	422 »
434	424 »
436	426 »
438	428 »
440	430 »
442	432 »
444	434 »
446	436 »
448	438 »
450	440 »
452	442 »
454	444 »
456	446 »
458	448 »
460	450 »
462	452 »
464	454 »
466	456 »
468	458 »
470	460 »
472	462 »
474	464 »
476	466 »
478	468 »
480	470 »
482	472 »
484	474 »
486	476 »
488	478 »
490	480 »
492	482 »
494	484 »
496	486 »
498	488 »
500	490 »
502	492 »
504	494 »
506	496 »
508	498 »
510	500 »
512	502 »
514	504 »
516	506 »
518	508 »
520	510 »
522	512 »
524	514 »
526	516 »
528	518 »
530	520 »
532	522 »
534	524 »
536	526 »
538	528 »
540	530 »
542	532 »
544	534 »
546	536 »
548	538 »
550	540 »
552	54